

BESTIARIUM

URSULA K. LE GUIN
Hun navnløser dem

V

DE FLESTE VAR KOMPLET LIGEGLADE med at være navnløse, ligesom de længe havde været komplet ligeglade med at have navne. Hvaler og delfiner, sæler og havoddere gav særlig yndefuld og beredvilligt deres samtykke og gled ind i anomymiteten som deres rette element. En gruppe yakokser protesterede imidlertid. De sagde at »yakokse« lød rigtigt, og at næsten alle der vidste de fandtes, kaldte dem sådan. Til forskel fra de allestedsnærværende dyr som rotter og lopper der havde haft hundreder eller tusinder af forskellige navne lige siden Babel, kunne yakokserne oprigtigt sige, sagde de, at de havde et *navn*. De drøftede sagen hele sommeren. Hunnernes ældsteråd enedes til sidst om at selv om navnet kunne være nyttigt for andre, var det fra et yakoksesynspunkt så overflødigt at de aldrig selv udtalte det og derfor lige så godt kunne være det foruden. Da de havde forelagt argumentet i dette lys for deres tyre, blev en fuldkommen enighed kun forsinket af nogle tidlige, strenge snestorme. Snart efter at tøbruddet satte ind, nåede de til enighed, og betegnelsen »yakokse« blev leveret tilbage til giveren.

Blandt husdyrene var der, efter Swifts fejlslagne forsøg på at navngive dem ud fra deres eget ordforråd, ikke mange heste der tog sig af hvad andre kaldte dem. Kvæg, får, svin, æsler, muldyr og geder såvel som høns, gæs, og kalkuner gik alle begejstret ind for at give deres navne tilbage til de folk, som de formulerede det, de tilhørte.

Der opstod faktisk et par problemer med kæledyr.

Kattene benægtede selvfølgelig håndnakket nogen sinde at have haft andre navne end de selvgivne, udtalte, usigelig personlige navne de, ifølge digteren Eliot, daglig bruger mange timer på at reflektere over – skønt ingen af de reflekterende nogen sinde har indrømmet at det de reflekterer over, er deres navne, og nogle beskuer har spekuleret på om genstanden for det meditative blik i virkeligheden kunne være den Perfekte, eller Platoniske, Mus. I alle tilfælde er det et åbent spørgsmål nu. Vanskelighederne begyndte med hundene og nogle papegøjer, undulater, rane og majnær. Disse sprogligt begavede individer insisterede på at deres navne var vigtige for dem, og nægtede pure at skille sig af med dem. Men lige så snart de forstod at det hele netop drejede sig om personligt valg, og at enhver der ønskede at hedde Frido eller Bølle eller Polly eller endog Pip i personlig forstand, havde sin fulde frihed til det, så ikke én havde noget at indvende imod at skille sig af med fællesbetegnelserne med små bogstaver (for tyske dyrs vedkommende store), »puddel«, »papegøje«, »hund« eller »fugl«, og alle de linéanske klassifikationer de i to hundred år havde slæbt efter sig som tomme konserverdåser bundet på en hale.

Insekterne skilte sig af med deres navne i vældige skyer og sværme af efemeriske stavelser der surrede og stak og summede og svirrede og kravlede og borede sig bort.

Hvad havets fisk angik, spredtes deres navne lydløst fra dem gennem oceanerne som svage, mørke tåger af blaksprutteblæk og drev sporløst bort med havstrømmene.

Nu var der ingen tilbage at navnløse, og alligevel følte

jeg at de var mig utrolig nær når jeg så en af dem svømme

eller flyve eller kravle på tværs af mig eller hen over min hud, eller forfølge mig om natten, eller gå ved siden af mig en tid i dagens løb. Det var som om de var nærmere end da deres navne stod mellem mig og dem som en gennemsigtig hindring: så nær at min frygt for dem og deres frygt for mig blev én og samme frygt. Og den dragning mange af os følte, ønsket om at lugte hinandens lugt, mærke eller gnutte eller kærtegne hinandens skæl eller hud eller fjer eller pels, smage hinandens blod eller kød, holde hinanden varme – den dragning var nu ét med frygten, og jageren var ikke til at skelne fra den jagede, den spisende ikke til at skelne fra maden.

Det var mere eller mindre den virkning jeg havde tilsiget. Den var noget stærkere end ventet, men jeg kunne ikke med god samvittighed gøre en undtagelse for mig selv nu. Resolut stuede jeg ængstelsen af vejen, gik til Adam og sagde: »Du og din far lånte mig det her – gav mig det, faktisk. Det har været virkelig nyttigt, men på det seneste er det som om det ikke rigtig har passeret. Men mange tak for lån! Det har været virkelig nyttigt.«

Det er svært at give en gave tilbage uden at lyde vranten eller utaknemlig, og jeg ville ikke forlade ham med det indtryk af mig. Han var for resten ikke rigtig opmærksom og sagde bare: »Læg det derovre, okay?« og gik videre med det han var ved.

En af mine grunde til at gøre det jeg gjorde, var at snakke ikke førte os nogen vegne hen, alligevel følte jeg mig lidt skuffet. Jeg havde været forberedt på at forsvare min beslutning. Og jeg tænkte at han måske ville blive berørt og

fa lyst til at snakke når det gik op for ham. Jeg lagde nogle ting på plads og gik og nussede lidt, men han blev ved med det han var ved, og ænsede intet andet. Til sidst sagde jeg: »Nå, farvel, min ven. Jeg håber havenøglen dukker op.«

Han var ved at sætte nogle dele sammen og sagde uden at vende sig om: »Fint nok, skar. Hvornår spiser vi?«

»Det ved jeg ikke rigtig,« sagde jeg. »Jeg går nu. Med ...« Jeg tøvede og sagde til sidst: »Med dem, du ved,« og gik ud. Først da gik det faktisk op for mig hvor svært jeg ville have haft ved at forklare mig, jeg kunne ikke lade munden løbe som jeg plejede, og tage alting for givet. Mine ord skulle være lige så langsomme, lige så åbne, lige så søgende nu som de skridt jeg tog da jeg gik hen ad stien der ledte væk fra huset, mellem de høje, mørkgrenede dansere der stod ubevægelige med den skinnende vinter som baggrund.

Hun nævnløser den af Ursula K. Le Guin. Oversat af Karsten Sand Iversen efter »She Unnames Them«, *The New Yorker*, januar 1985. Copyright © 1985 by Ursula K. Le Guin. Reprinted by permission of Curtis Brown, Ltd. All rights reserved. Udgivet af Forlaget Virkelig i serien Bestiarium, København 2019. 1. udgave, 1. oplag. Redigeret af Andreas Vernehen Holm. Formgivet af rue Jean Nicot og sat med skrifttypen Centaur. 1929. Trykt på Kraykolour Old Rose 300 gram og Munken Pure Rough 120 gram hos Tallinn Book Limited ved Krista Kolk og Margit Meier. Udgivet med støtte fra Statens Kunstfond: **STATENS KUNSTFOND**. ISBN 978-87-93499-41-6